

Legal Alert

Nowa regulacja kosztów sądowych w sprawach cywilnych

kwiecień 2006

Oczekiwane od dawna zmiany regulacji kosztów sądowych w sprawach cywilnych już obowiązują. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398) o kosztach sądowych w sprawach cywilnych weszła w życie 2 marca 2006 r.

Kierunki zmian

Jednym z zadań nowej ustawy było uporządkowanie regulacji dotyczących kosztów – w związku z tym nastąpiło przeniesienie pewnych materii z Kodeksu postępowania cywilnego do ustawy o kosztach (na przykład zwolnienia od kosztów) i odwrotnie (na przykład skutków nieopłacenia pism).

Niektóre zagadnienia, uregulowane dotychczas w rozporządzeniach, przeniesiono do ustawy (na przykład wysokość opłat sądowych) – jest to uzasadnione wymogami konstytucyjnymi, obciążenia o charakterze publicznoprawnym powinny być bowiem uregulowane w ustawie.

Wprowadzono istotne zmiany o charakterze terminologicznym – zrezygnowano z pojęcia „wpis”, zastępując je jednolitą kategorią „opłaty”. Ustawa wprowadza cztery rodzaje opłat: stałą, stosunkową, tymczasową oraz podstawową. Zasadą jest, odmiennie niż w poprzednim stanie prawnym, **opłata stała**. Nowością jest opłata podstawowa, która wynosi 30 złotych i stanowi właściwie sądową opłatę minimalną.

Wysokość opłat

Nowa regulacja miała w założeniu obniżyć koszty postępowania cywilnego ponoszone przez strony. Realizacji tego celu służyć ma przede wszystkim zastosowanie jako reguły opłat stałych oraz obniżenie opłaty stosunkowej z 8% do 5%.

Wysokość opłat w poszczególnych rodzajach spraw uregulowano w art. 22 – 76 ustawy. W wielu przypadkach dotychczasowe opłaty stosunkowe zastąpione zostały przez opłaty stałe.

W postępowaniu w sprawach gospodarczych zmiany nie mają charakteru rewolucyjnego. Opłaty uległy nieznacznemu zwiększeniu. Znacznie podrożał wniosek o ogłoszenie upadłości – opłata wynosi obecnie 1000 złotych. Stosunkowo niskie są opłaty w postępowaniu uproszczonym. Niewielkie zmiany nastąpiły w zakresie wysokości kosztów w sprawach z zakresu działania Krajowego Rejestru Sądowego oraz w postępowaniu zabezpieczającym.

Zwolnienie od kosztów

Ustawa zmienia wiele w zakresie instytucji zwolnienia od kosztów sądowych. Regulacja sądowego zwolnienia znalazła się obecnie w ustawie o kosztach (uprzednio – w KPC). Zwolnienia zostały znacznie ograniczone, zarówno pod względem przedmiotowym, jak i podmiotowym. Ubieganie się o zwolnienie od kosztów przez osoby fizyczne zostało w porównaniu

z poprzednim stanem prawnym znacznie sformalizowane.

Mimo oczekiwań, nie uregulowano szczegółowo problematyki zwolnień przedsiębiorców od kosztów sądowych.

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego

Największe zainteresowanie przedsiębiorców i profesjonalnych pełnomocników wzbudza natomiast wprowadzona ustawą o kosztach nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego.

Według nowych reguł (art. 130² KPC) pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego (a także samego przedsiębiorcę), które nie zostało należycie opłacone, przewodniczący zwraca bez wezwania do uiszczenia opłaty, jeżeli pismo podlega opłacie nie tylko – jak dotychczas – w wysokości stałej, ale też **stosunkowej**, obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu.

Przewidziana przez nowe przepisy możliwość wniesienia brakującej opłaty w terminie tygodniowym od doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma nie dotyczy już jednak **środków odwoławczych** lub **środków zaskarżenia** (apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sprzeciwu od wyroku zaocznego, zarzutów od nakazu zapłaty, skargi na orzeczenie referendarza sądowego). Oznacza to, że wniesienie niewłaściwie opłaconego środka zaskarżenia lub środka odwoławczego podlegającego opłacie w wysokości zarówno stałej, jak i **stosunkowej**, będzie skutkowało jego odrzuceniem. Sankcja ta dotyczy zarówno pełnomocników, jak i samych przedsiębiorców. Nowe regulacje wzbudzają poważne kontrowersje i obawy co do możliwych konsekwencji ich zastosowania w praktyce.

Przepisy przejściowe

Zaznaczyć należy, że w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. W sprawach egzekucyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy przepisy dotychczasowe stosuje się aż do zakończenia postępowania.

Kontakt:

Zbigniew Gaj
zbigniew.gaj@wierzbowski.pl
+48 22 50 50 743

